

Boston 15.05.2013

REFERAT FRA MØTE I FAGRÅDET FOR NORM 10. APRIL 2013

- Til stede: Martin Steinbakk (FHI), Anita Kanestrøm (SØF), Thea Bergheim (OUS), Dag Harald Skutlaberg (HUS), Knut Eirik Eliassen (NFA), Dag Berild (NFIM), Anne-Sofie Furberg (NORM), Gunnar Skov Simonsen (NORM, ref.)
- Forfall: Ståle Tofteland (NFMM)
- Sak 01 / 13 Godkjenning av referat, innkalling og saksliste
Referat, innkalling og saksliste godkjent.
- Sak 02 / 13 Årsmelding og regnskap for NORM 2012
Årsmeldingen for 2012 ble forelagt medlemmene av Fagrådet forut for innsendelse til Helse Nord RHF og sentrale helsemyndigheter. Den ble derfor ikke gjennomgått i møtet. Fagrådet hadde ingen ytterligere kommentarer til årsmeldingen.
- Sak 03 / 13 Oppnevning / fornyelse av medlemmer til Fagrådet
Det har vært uklarhet om oppnevningsperiodene for Fagrådet. I henhold til mandatet for Fagrådet skal medlemmene oppnevnes for fire år av gangen med mulighet for én gjenoppnevning. Av dagens medlemmer vil Dag Berild (NFIM) og Ståle Tofteland (NFMM) ha sittet to perioder ved årsskiftet 2014/2015, mens Knut Eirik Eliassen har fullført to perioder ved årsskiftet 2016/2017. De øvrige medlemmene av Fagrådet er i sin første oppnevningsperiode med Martin Steinbakk (FHI) og Anita Kanestrøm (SØF) oppnevnt til årsskiftet 2013/2014, mens Thea Bergheim (OUS) og Dag Harald Skutlaberg (HS) er oppnevnt til årsskiftet 2014/2015. Etter møtet høsten 2013 skal således representanter for FHI og foretakslaboratoriene oppnevnes eventuelt gjenoppnevnes.
Vervene som leder og nestleder skal i henhold til mandatet velges for to år av gangen med mulighet for ett gjenvalg. Martin Steinbakk (leder) og Anita Kanestrøm (nestleder) har begge sittet fire år ved årsskiftet 2013/2014 og skal følgelig ut av sine nåværende roller.
Mandat for Fagrådet og oversikt over oppnevningsperioder vedlegges referatet.
- Sak 04 / 13 Oppsummering av status for NORM/NORM-VET 2012
Innsamling og analyse av data fra 2012 er i rute. Hovedfunnene i overvåkingen for 2012 ble gjennomgått og diskutert. Det ble spesielt etterspurt en nærmere geografisk analyse av aminoglykosidresistens

hos *E. coli*, og dessuten en vurdering av brytningspunktene for amoxicillin/klavulanat (AMC) hos *Enterobacteriaceae* (analyse av AMC versus cefuroxim) sett i lys av en overraskende høy andel ikke-følsomme isolater. Det vil ikke bli gjort vesentlige endringer av hvordan data presenteres i rapporten for 2012, men det var enighet om at figuren for ampicillinresistens hos *E. faecium* er lite informativ og bør fjernes.

Fagrådet diskuterte ulike forlag til såkalte temabokser. Det ble besluttet å gå videre med følgende forslag:

- Antibiotikabruk hos dyr i EU/EØS v Kari Grave
- Behandling av febril nøytropeni v / Dag Torfoss
- Påvirkning av normalfloraen ved langvarig antibiotikabruk hos barn v / Karianne Wiger Gammelsrud
- Vent-og-se resept på antibiotika i primærhelsetjenesten v / Sigurd Høye

Det vil erfaringsmessig også komme forslag til temabokser fra andre fagmiljøer som er involvert i rapportskrivningen. NORM sentralt vil sende forespørsler til de foreslåtte forfatterne. Som temabokser på et senere tidspunkt foreslås *H. influenzae* (Dagfinn Skaare), antibiotikabruk i sykehus (Jon Birger Haug), resistensbestemmelse ved bruk av MALDI-TOF (Andre Ingebretsen), forskrivning av kinoloner i primærhelsetjenesten (Mark Fagan), vaksinasjon i norsk oppdrettsnæring m. fl. Fjorårets forslag om *N. gonorrhoeae* vil være aktuelt når rutinemessig rapportering av resistens hos gonokokker kommer på plass fra inneværende år.

Sak 05 / 13   Forskningsmidler fra NORM. Evaluering av rapporter for 2012 og utlysning av midler for 2013

Rapportene for tildelte forskningsmidler var blitt gjennomgått av Fagrådet i eget møte 8. april. Konklusjonene ble oppsummert og vil bli fulgt opp av NORM sentralt. Det var generelt bedre kvalitet enn tidligere på tilbakemeldingene slik at det var lettere for Fagrådet å gjøre sine vurderinger. De fleste prosjektene viste god progresjon, men i enkelte tilfeller var det enighet om at mottaker må avkreves en snarlig sluttrapport eller tilbakebetale beløpet. Det ble diskutert hvordan man skal følge opp situasjoner der det er avgitt sluttrapport for tildelingen, men der man fortsatt venter på endelig publikasjon. Man vil forsøke å få til en enklest mulig forespørsel/oppfølging i slike tilfeller. Det er også et generelt ønske om å få tydeliggjort hvilket gjenstående beløp søkeren skal rapportere på.

Det vil bli utlyst midler for 2013 på samme måte som tidligere år, men med en presisering av at prosjektmidler tildelt fra NORM ikke kan anvendes til å dekke overhead ved vertsinstitusjoner. Det er også ønske om å begrense antall og omfang av vedlegg til søknadene da slike dokumenter ofte gjør saksbehandlingen og oppfølgingen uoversiktlig. Man vil søke fortsatt bred elektronisk publikasjon gjennom helseforetak, universiteter og interesseforeninger.

Sak 06 / 13   Oppdatering om EARS-Net

Kort oppdatering om arbeidet med EARS-Net nasjonalt og internasjonalt. I Norge er det nå kun Haukeland og Haugesund som ikke på noe tidspunkt har vært deltager i EARS-Net. Haukeland er i ferd med å komme på plass, og man

NORM – Norsk overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober

Gunnar Skov Simonsen: Tel 776 28493, Fax 776 27015

gunnar.skov.simonsen@unn.no

regner med at Førde igjen vil kunne levere så snart dataløsningen er utprøvd. I Helse Sør-Øst er man imidlertid i ferd med å skifte IT-system på alle de mikrobiologiske laboratoriene, og dette vil over lang tid forstyrre leveransen av data til EARS-Net. Man har fortsatt en klar ambisjon om å inkludere alle norske laboratorier i EARS-Net, men tidspunktet for full deltagelse vil avhenge av fremdriften i Helse Sør-Øst.

NORM sentralt legger nå ut norske EARS-Net på internett hvert kvartal. Denne oversikten viser tallene for siste kvartal og siste fullførte innsamlingsår fordelt de enkelte laboratoriene og for Norge samlet.

Internasjonalt er det besluttet at EARS-Net fra 2013 skal inkludere *Acinetobacter* som en toårig prøveordning. Man vil videre gjøre et nytt forsøk på innsamling av såkalte nevnerdata (denominator data) i 2013.

Sak 07 / 13 Oppdatering om arbeidet mot antibiotikaresistens i WHO

Leder for NORM deltok i desember 2012 på møte i Genève der det var enighet om å styrke den globale innsatsen mot antibiotikaresistens. Det ble spesielt lagt vekt på at WHO bør publisere en global rapport med oversikt over det man har tilgjengelig av data om de viktigste resistensfenotypene (MRSA, ESBL, karbapenemaseproduserende *Enterobacteriaceae* - CRE). NORM er i etterkant blitt invitert til å delta i gruppen som skal evaluere rapporten før publisering.

Sak 08 / 13 Kompetansetjenesten for antibiotikabruk i sykehus - KAS

Leder for NORM er leder for referansegruppen for KAS ved Haukeland Sykehus. Det ble gitt en kort orientering om status for arbeidet ved KAS. Det er håp om at Helsedirektoratet vil sende ut nasjonale retningslinjer for antibiotikabruk i sykehus i løpet av 2013, og man vil da kunne satse for fullt på arbeidet med implementering over hele landet.

Sak 09 / 13 Oppfølging av Nasjonal strategi for forebygging av infeksjoner i helsetjenesten og antibiotikaresistens (2008–2012)

Orientering ved Martin Steinbakk som har fulgt denne saken for FHI overfor HOD. Det vil ikke bli etablert noen ny nasjonal strategi da man på humansiden i all hovedsak har fullført de tiltakene som er nevnt i tidligere strategidokumenter. Man vil i fortsettelsen se innsatsen mot antibiotikaresistens som en del av det generelle kvalitetsarbeidet i helsetjenesten. Det erkjennes imidlertid at man har spesielle utfordringer når det gjelder implementering i kommunehelsetjenesten. HOD har i nytt tildelingsbrev bedt FHI om å nedsette en tverrsektoriell ekspertgruppe fra Miljøverndepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og HOD som skal arbeide videre med spørsmål knyttet til antibiotikaresistens i ulike miljøer.

Sak 10 / 13 Planlegging av NORM-dagen 2013

Det var enighet om å legge NORM-dagen til torsdag 14. november 2013. Programmet vil følge opplegget fra tidligere år. Følgende tema ble foreslått:

- Resistensbestemmelse av *Haemophilus influenzae* v / Dagfinn Skaare
- Nye retningslinjer for antibiotikabruk i sykehus v / Jon Birger Haug

NORM – Norsk overvåkingssystem for antibiotikaresistens hos mikrober

Gunnar Skov Simonsen: Tel 776 28493, Fax 776 27015

gunnar.skov.simonsen@unn.no

- Resistensbestemmelse med MALDI-TOF v / Kristoffer Lindemann
- Antibiotikaresistens i Norge i et historisk perspektiv v / Anne Lie Kveim
- The Burden of Antimicrobial Resistance v / Hajo Grundmann

NORM sentralt vil følge opp forslagene og kontakte aktuelle foredragsholdere.

Når det gjelder fremtidige nasjonale resistensmøter har det tidligere vært foreslått en samordning med Antibiotikasenteret for primærhelsetjenesten (ASP) og Kompetansetjenesten for antibiotikabruk i sykehus (KAS), men KAS har uttrykt at det har vært for tidlig for å gå inn i et slikt nasjonalt arrangement. NORM sentralt vil fortsette arbeidet med å få til en slik felles møtstruktur.

Sak 11 / 13 Den europeiske antibiotikadagen 2013

Orientering ved Martin Steinbakk. Helse- og omsorgsdepartementet har nå formelt tildelt FHI ansvaret for den norske deltagelsen i Den europeiske antibiotikadagen, og det er satt av et budsjett på 300 000 for dette formål. FHI vil i samarbeid med ASP og KAS legge opp en langsiktig strategi rettet mot behandling av luftveisinfeksjoner hos barn.

Sak 12 / 13 Eventuelt

- Internasjonal forskningsfinansiering innen antibiotikaresistens. Martin Steinbakk ga en oppdatering om EU-initiativet knyttet til Joint Programming Initiative – Coordination and Support Action (JPI – CSA). Strategic Research Agenda (utarbeidet av Scientific Advisory Board) blir presentert på et møte i Genève 27-28 mai. Det norske forskningsmiljøet må forberede seg på utlysninger fra 2015 da initiativet skal gå over i driftsfase.

Det ble avtalt at høstens møte i Fagrådet skal avholdes i Tromsø tirsdag 22. oktober. Det vil som tidligere bli lagt opp til forutgående arbeidsmøte mandag 21. oktober med felles middag på kvelden.

Boston 15.05.2013